

Nieuwsbrief ERF Updates - Nummer 18, 2019

Nummer 18, 2019

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2019:2906](#) 20-08-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:6251](#) 30-07-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:6061](#) 23-07-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:6013](#) 23-07-2019

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2019:2644](#) 26-03-2019

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2019:6765](#) 21-08-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:7638](#) 20-08-2019

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2019:5982](#) 14-08-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:7492](#) 12-08-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:8184](#) 08-08-2019

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2019:7472](#) 25-07-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:5555](#) 12-06-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:5060](#) 27-05-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:4849](#) 21-05-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:3870](#) 24-04-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:2525](#) 18-03-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:2495](#) 18-03-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:2517](#) 14-03-2019

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2019:1899](#) 22-02-2019

Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2018:10052 29-08-2018

RECHTSPRAAK

Loon van professionele vereffenaar beperkt vastgesteld. Geen uitzonderlijk bewerkelijke nalatenschap.

Een benoemde vereffenaar – advocaat – verzoekt de kantonrechter om vaststelling van het vereffenaarsloon (art. 4:206 lid 3 BW). De kantonrechter begroot het salaris op een beperkt bedrag.

Het gaat volgens de kantonrechter om een eenvoudige nalatenschap, bestaande uit een niet actieve eenmanszaak, een woning en dertien crediteuren. Deze rechtvaardigt niet 268,6 uur (waarvan 176,3 daadwerkelijk gedeclareerd) aan werkzaamheden. De vereffenaar is een professional met veel know how als faillissementscurator en met een groot kantoor. Niet valt in te zien op grond waarvan het dossier- en kantooroverleg met diverse kantoormedewerkers omgeslagen zou moeten worden over de nalatenschapsboedel en daarmee ten nadele van de crediteuren komt. Hetzelfde geldt voor de kosten van het inschakelen van een fiscalist. Fiscale werkzaamheden als de onderhavige behoren tot die van een professionele vereffenaar.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 12-08-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:7492

Zaaknummer: 7168635 BR VERZ 18-237

Rechters: P. Hoekstra

Wetsartikelen: 4:206 BW

RECHTSPRAAK

Inzage in erflaters medisch dossier en rol faillissementscurator verpleeghuis.

De kinderen van erflater vragen de faillissementscurator van het verpleeghuis waarin erflater verbleef, een kopie van vaders medisch dossier. Zij zouden dit nodig hebben in een erfrechtelijke procedure tegen stiefmoeder, waarin de wilsbekwaamheid van erflater relevant is.

Volgens de curator kan alleen de arts verplicht worden tot afgifte. De curator heeft geen recht op inzage in medische dossiers en kan niet het beroepsgeheim van een arts (art. 7:457 lid 1 BW) schenden. Het hof wijst dit verweer af.

De geheimhoudingsplicht geldt ook na het overlijden van de patiënt ten aanzien van zijn erfgenamen. Onder voorwaarden is inbreuk op de geheimhoudingsplicht mogelijk. De curator moet met alle gerechtvaardigde belangen rekening houden, niet alleen met de belangen van schuldeisers, maar ook met belangen van maatschappelijke aard (HR 5 september 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC2419 en HR 24 februari 1995, ECLI:NL:HR:1995:ZC1643). Zo lang de curator over het medische dossier beschikt en als inbreuk op de geheimhoudingsplicht gerechtvaardigd is, moet de curator inzage geven in het dossier aan de patiënt of zijn erfgenamen. Daarmee is een maatschappelijk belang gediend. Dat de curator zelf geen inzage in het dossier heeft, maakt dit niet anders. Uiteraard kan de curator bij het maken van zijn afweging en het nemen van zijn beslissing te rade gaan bij personen die voor het verpleeghuis werkzaam zijn of zijn geweest en/of die als behandelaar betrokken zijn geweest bij de betreffende patiënt.

In dit geval ontbreken echter gronden die inbreuk op de geheimhoudingsplicht rechtvaardigen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 26-03-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:2644

Zaaknummer: 200.231.747

Rechters: J.H. Lieber, R.A. Dozy en T. ter Brugge

Advocaten: C.W. Houtman

Wetsartikelen: 7:454 lid 1 BW, 7:457 lid 1 BW, 7:456 BW, 88 Wet BIG en 68 Fw

RECHTSPRAAK

Legitimaris vordert inlichtingen. Kantonrechter niet bevoegd.

X is onderfd door zijn vader en heeft beroep gedaan op zijn legitieme portie. X vordert veroordeling van de executeur en de enige erfgenaam om inlichtingen over de nalatenschap te verschaffen (art. 4:78 lid 1 BW).

Volgens de executeur en de erfgenaam moet de zaak verwezen worden naar de kantonrechter. De rechtbank ziet hiervoor geen wettelijke basis.

Artikel 4:178 lid 1 BW kent een materieelrechtelijke aanspraak toe. Het bepaalt niet – anders dan lid 2 – welke rechter bevoegd is. Er is ook geen andere wettelijke basis voor de bevoegdheid van de kantonrechter (art. 93 onder d Rv, art. 94 lid 2 Rv).

De zaak zal opnieuw op de rol van de rechtbank komen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 21-08-2019

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2019:6765

Zaaknummer: C/10/566228 / HA ZA 19-62

Rechters: J.F. Koekebakker

Wetsartikelen: 4:78 BW, 93 Rv en 94 Rv

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Verblijvingsbeding vervangen door testament. Informatieplicht notaris.

X is terminaal ziek als X en zijn partner Y hun samenlevingscontract en testamenten wijzigen. Het toedelingsbeding tegen inbreng wordt uit het contract geschrapt. In plaats daarvan neemt X ten behoeve van Y in zijn testament een keuzelegaat tegen inbreng op. Bij het overlijden van X blijkt X zijn testament nogmaals te hebben aangepast. Het keuzelegaat is vervangen door een driejarig recht van gebruik en bewoning voor Y.

Y klaagt dat de notaris Y onvoldoende heeft voorgelicht over de gevolgen van het schrappen van het toedelingsbeding. Het hof is het eens met Y.

In de begeleidende brief heeft de notaris opgemerkt: '(...) het toedelingsbeding wordt ontbonden. Dit betreft een wederkerige afspraak die jullie liever geheel in het testament willen regelen (...).' De notaris had niet mogen volstaan met deze summiere schriftelijke toelichting. De notaris had Y uitdrukkelijk, bij voorkeur schriftelijk, en op eigen initiatief moeten wijzen op voor Y nadelige consequenties. De notaris had moeten uitleggen wat het verschil is tussen de tweezijdige overeenkomst en het eenzijdige testament. De notaris had Y moeten uitleggen dat X het testament zonder toestemming of medewerking van Y had kunnen heroepen.

De notaris heeft de gevolgen van het schrappen van het verblijvingsbeding onvoldoende onder de aandacht gebracht van Y en zich er onvoldoende van vergewist dat Y de gevolgen daarvan overzag.

Uit het feit dat Y niet is ingegaan op het aanbod van de notaris om het een en ander in een persoonlijk gesprek nader toe te lichten had de notaris niet mogen opmaken dat Y voldoende inzicht had in de gevolgen. Het behoort immers tot de taak van de notaris om na te gaan of partijen kennis hebben van de inhoud en de gevolgen van een te ondertekenen akte.

Volgens het hof kan niet worden volstaan met een lichtere maatregel dan berisping. De informatieplicht van de notaris (art. 43 lid 1 Wna) behoort tot de kerntaken van de notaris en is onderdeel van zijn zorgplicht (art. 17 lid 1 Wna). De notaris heeft hieraan onvoldoende

invulling gegeven.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 20-08-2019

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2019:2906

Zaaknummer: 200.256.020/01 NOT

Rechters: J.H. Lieber, A.D.R.M. Boumans en J.W. van Zaane

Wetsartikelen: 17 Wna en 43 Wna

RECHTSPRAAK

Mogelijk vals opgemaakt testament. Strafvervolging testamentair erfgenaam en mogelijk notaris.

Dochter wordt ervan verdacht gebruik te hebben gemaakt van het mogelijk vals opgemaakte testament van haar moeder, waarin dochter tot enig erfgenaam is benoemd (zie ook ECLI:NL:RBLIM:2018:8263). In deze procedure verzoekt de dochter dat de strafzaak wordt beëindigd, omdat het Openbaar Ministerie de vervolging onvoldoende voortvarend voortzet (art. 36 Sv). De rechtbank wijst het verzoek af.

Het Openbaar Ministerie is in beraad of het de notaris gaat vervolgen en heeft daartoe een erfrechtelijk deskundige geraadpleegd. Of de notaris wordt vervolgd is van doorslaggevende betekenis voor de vervolging van de dochter. Beide verdenkingen hangen nauw met elkaar samen. Het is de officier van justitie nauwelijks kwalijk te nemen dat zij zich uitvoerig laat informeren en voorlichten door deskundigen. Zorgvuldigheid, waarmee ook het belang van de dochter is gediend, kost nu eenmaal tijd. Dat de deskundige de notaris weliswaar tuchtrechtelijk maar niet strafrechtelijk aansprakelijk acht, doet niet ter zake. Het oordeel daarover is eerst aan de officier van justitie en uiteindelijk aan de rechtbank.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-08-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:7638

Zaaknummer: 03/702630-18

Rechters: F.L.G. Geisel

Wetsartikelen: 36 Sv

RECHTSPRAAK

Nietigverklaring testament tijdens leven wilsonbekwame testateur afgewezen.

Het vermogen van X staat sinds 2016 onder bewind. In 2018 ontdekt de bewindvoerder door een declaratie van de notaris dat X een testament heeft opgesteld. Volgens de bewindvoerder is X daartoe niet wilsbekwaam. Een VIA-arts bevestigt dat X niet in staat is een testament te maken.

X is 96 jaar en vermogend. De bewindvoerder heeft reden te vermoeden dat de oud-buurvrouw van X hem heeft aangezet tot het testament en zij daarin als erfgenaam is benoemd. De bewindvoerder verzoekt een verklaring voor recht dat X tijdens het testen wilsonbekwaam was en het testament nietig is. De notaris weigert de bewindvoerder inzage in het testament. De bewindvoerder acht zich bevoegd om het testament aan te tasten (art. 1:441 BW).

De rechtbank overweegt dat de procedure tot het verkrijgen van een verklaring voor recht een dagvaardingsprocedure vereist. De onderhavige verzoekschriftprocedure moet daarom worden voortgezet volgens de regels van een dagvaardingsprocedure. Echter, onduidelijk is wie dan gedaagde zou zijn. Het testament heeft pas werking na het overlijden van de testateur, waardoor een tegenpartij nog niet is aan te wijzen. Bovendien kan nietigverklaring volgens de rechtbank pas aan de orde zijn nadat X is overleden. De rechtbank wijst het verzoek af.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-08-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:8184

Zaaknummer: C/09/571526 / HA RK 19-256

Rechters: H.J. Vetter

Wetsartikelen: 1:441 BW en 3:34 BW

RECHTSPRAAK

Ouderlijke boedelverdeling. Verzoek om notariële boedelbeschrijving afgewezen. Gebrek aan belang.

Moeder overlijdt in 2017. In haar ouderlijke-boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW) heeft zij vader verplicht om een schriftelijke boedelbeschrijving op te stellen, mede ter vaststelling van de vorderingen van de kinderen. Een van de kinderen verzoekt dat de kantonrechter bevel geeft tot boedelbeschrijving door een notaris.

Artikel 4:16 BW geldt alleen voor de wettelijke verdeling. Artikel 672 Rv geldt voor de ouderlijke boedelverdeling. Op basis daarvan kan het kind een bevel tot notariële boedelbeschrijving verzoeken. Het kind heeft daarbij echter onvoldoende belang. Zijn belang bij boedelbeschrijving is dat het kind zijn vordering op vader kan vaststellen. Daartoe is inmiddels een boedelbeschrijving beschikbaar die voldoet aan de wettelijke vereisten.

Het kind wil slechts dat de afzonderlijke inboedelgoederen worden benoemd wegens de emotionele waarde daarvan. Omdat het kind geen recht heeft op afgifte van inboedelstukken, kan het kind dat niet verlangen. Mocht het kind bezwaar hebben gehad tegen de waarde zoals vermeld in de beschrijving, dan nog zou die eventuele discussie niet opgelost worden door de boedel notarieel te laten beschrijven.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 25-07-2019

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2019:7472

Zaaknummer: 7379020

Rechters: I.D. Bellaart

Wetsartikelen: 4:16 BW, 4:1167 oud BW en 672 Rv

RECHTSPRAAK

Vaststelling partieel erfdeel mist wettelijke grondslag.

Vaders nalatenschap is vererfd volgens zijn ouderlijke boedelverdelingstestament (art. 4:1167 oud BW). Vader heeft kind X voor haar legitieme portie tot erfgenaam benoemd. Moeder is na vader overleden en heeft kind Y tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder benoemd. In beide nalatenschappen erven de zes kinderen van de ouders.

X verzoekt op grond van artikel 4:13 lid 3 BW juncto artikel 4:15 lid 2 BW om vaststelling van haar aandeel in beide nalatenschappen op Y. De kantonrechter wijst dit af. Er is geen wettelijke grondslag op basis waarvan de hoogte van het erfdeel op Y als enige van de overige vijf erfgenamen – en niet op de nalatenschap – kan worden vastgesteld.

Voorts verlangt X van Y inlichtingen omtrent de nalatenschap van vader. Moeder heeft haar informatieplicht kennelijk verzaakt, iets wat niet ongebruikelijk is bij langstlevende echtgenoten. X kan de (onbewuste) nalatigheid van moeder niet afwentelen op de overige erfgenamen.

Het verzoek van X om voorlopige vaststelling van haar aandeel in moeders nalatenschap op ruim 35.000 euro wijst de kantonrechter ook af. De wet kent geen vaststelling van een partieel erfdeel in een nalatenschapsboedel waarvan de omvang tussen partijen nog in geschil is. Er bestaat geen wettelijke basis om het afgescheiden vermogen (de nalatenschap) te splitsen in een 'erkend of vastgesteld deel' en in een 'betwist deel' en om daarvan weer een partieel deel als erfdeel vast te stellen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 12-06-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:5555

Zaaknummer: 7265201 BR VERZ 18-285

Rechters: P. Hoekstra

Wetsartikelen: 4:13 BW, 4:15 BW en 4:1167 oud BW

RECHTSPRAAK

Beneficiaire aanvaarding door verkeerde personen. Aantekening in boedelregister.

Veertien erfgenamen hebben een nalatenschap beneficiair aanvaard. De Staat verzoekt om de beneficiaire aanvaarding te vernietigen of door te halen in het boedelregister. De reden hiervoor is dat de veertien personen per vergissing zijn aangeschreven. Zij hebben niets met de nalatenschap van doen.

De kantonrechter wijst het verzochte af. Vernietiging van de beneficiaire aanvaarding is enkel mogelijk op grond van bedreiging, bedrog of misbruik van omstandigheden (art. 4:190 BW), maar daarvan is geen sprake. Doorhaling van de akte in het boedelregister is evenmin mogelijk. Het Besluit Boedelregister biedt daartoe geen mogelijkheid.

Ter behartiging van de belangen van de (eventuele) schuldeisers van de nalatenschap, de Staat en de veertien personen, geeft de kantonrechter de griffier opdracht om in het boedelregister aan te tekenen dat de akte van beneficiaire aanvaarding ten onrechte is opgemaakt aangezien de personen geen erfgenamen van erflater zijn.

De kantonrechter gaat ervan uit dat de Staat het griffierecht aan de veertien personen zal restitueren en dat de Staat de met zijn vergissing gepaard gaande uren, waaronder het indienen van dit verzoek, niet ten laste van de nalatenschap brengt.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 24-04-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:3870

Zaaknummer: 7686848 BR VERZ 19-131

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen: 4:190 BW

RECHTSPRAAK

Verzoek om informatie en benoeming boedelnotaris. Wettelijke grondslag.

X en zijn mede-erfgenamen hebben de nalatenschappen van hun ouders zuiver aanvaard. X verlangt op grond van artikel 4:78 BW informatie en boedelbeschrijving door een boedelnotaris.

X is erfgenaam en heeft daarom op grond van artikel 3:166 lid 3 BW – en niet op grond van artikel 4:78 BW – recht op informatie, aldus de kantonrechter. Voorts kan de kantonrechter geen boedelnotaris aanwijzen.

De kantonrechter beveelt op grond van artikel 672 Rv een notaris een boedelbeschrijving op te maken. X heeft hierbij voldoende belang.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 18-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:2525

Zaaknummer: 7110999 BR VERZ 18-213

Rechters: P. Hoekstra

Wetsartikelen: 3:166 BW, 4:78 BW en 672 Rv

RECHTSPRAAK

Verzoeken notaris inzake wettelijke vereffening missen wettelijke grondslag.

Een notaris doet namens de erfgenamen-vereffenaars de kantonrechter twee verzoeken ten aanzien van de vereffening van de nalatenschap. De kantonrechter wijst beide verzoeken af wegens gebrek aan wettelijke grondslag.

Ten eerste vraagt de notaris toestemming voor het toepassen van de lichte vereffening. De lichte vereffening is echter al toepasselijk en in dit geval al voltooid. Ten tweede vraagt de notaris tevergeefs toestemming voor het uitbetalen van de erfdelen aan de erfgenamen. Na voltooiing van de vereffening volgt de verdeling van het batig saldo.

Overigens vindt de kantonrechter dat de boedelbeschrijving niet met bekwame spoed is ingediend, zoals artikel 4:211 lid 3 BW vereist. Tussen de beneficiaire aanvaarding en de indiening zijn ruim tien maanden verlopen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 18-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:2495

Zaaknummer: 7573239 BR VERZ 19-67

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen: 4:211 BW

RECHTSPRAAK

Verklaring som ineens moet aan alle erfgenamen gericht zijn.

X verzoekt om toekenning van een som ineens op grond van artikel 4:36 BW. X heeft erflaatster intensieve mantelzorg verleend, waardoor X vertraging heeft opgelopen in haar opleiding tot verpleegkundige. De kantonrechter wijst het verzoek af.

Niet gebleken is dat X de verklaring op een som ineens tijdig – binnen de in artikel 4:37 lid 1 BW bepaalde termijn – heeft gedaan aan alle erfgenamen. Hoewel de wet niet voorschrijft aan welke erfgenaam/erfgenamen de verklaring dient te worden gericht, ligt het voor de hand – en moet als heersende leer worden beschouwd – om die verklaring aan alle erfgenamen te richten. Een vordering van een som ineens is immers een schuld van de nalatenschap en raakt, indien sprake is van verdeling van een batig saldo onder de erfgenamen, ook hun erfdeel.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 14-03-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:2517

Zaaknummer: 7272085 BR VERZ 18-83

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen: 4:36 BW en 4:37 BW

RECHTSPRAAK

Onwetendheid erfgenamen over taken vereffenaar bemoeilijkt vereffening. Kantonrechter geeft vereffenaar aanwijzing.

Moeder is na vader overleden. De benoemde vereffenaar van moeders nalatenschap wenst deze liquide te maken door de verkoop van twee registergoederen. Uit de opbrengst kunnen de vorderingen van de kinderen op moeder (uit hoofde van vaders nalatenschap) deels betaald worden. Een paar erfgenamen zijn het niet eens met de verkoop van een van de registergoederen. Zij vinden dat de vereffenaar zich te veel met de nalatenschap bemoeit en hij slechts opdracht mag geven tot het onderhoud van de tuin en het regelen van de belastingschuld.

Volgens de kantonrechter leggen de erfgenamen de taken van de vereffenaar verkeerd uit en bemoeilijkt deze onwetendheid en miscommunicatie het de vereffenaar zijn taken tijdig uit te voeren. De vereffenaar dient de nalatenschap namens de erfgenamen te vereffenen (art. 4:203 lid 2 BW, art. 4:211 lid 2 BW). Dit betekent dat de vereffenaar het registergoed mag en dient te verkopen als de activa ontoereikend zijn om de boedelschulden (vereffeningskosten) en de schulden van de nalatenschap te kunnen voldoen. De vereffenaar heeft hiervoor geen machtiging. De kantonrechter geeft de aanwijzing (art. 4:210 lid 1 BW) om een van de registergoederen te laten taxeren en te verkopen en de kantonrechter binnen drie maanden over het verdere verloop van de vereffening te berichten.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 22-02-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:1899

Zaaknummer: 7377238 BR VERZ 18-337

Rechters: P. Hoekstra

Wetsartikelen: 4:203 BW, 4:210 BW en 4:211 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling nalatenschap. Rechtbank bepaalt nauwgezette verdelingsprocedure.

Drie kinderen kunnen het niet eens worden over de verdeling van de van hun moeder geërfde woning op Mallorca (Spanje). Een kind wenst verkoop, de twee anderen wensen ieder toedeling.

De rechtbank kan niet vaststellen wie het grootste belang heeft bij toedeling. Verkoop ligt evenmin voor de hand, omdat twee van de drie deelgenoten wel degelijk de woning willen overnemen. Het heeft daarom de voorkeur de woning binnen de familie te houden. Nu artikel 3:185 lid 2 BW geen limitatieve opsomming geeft van de mogelijke wijzen van verdeling, voelt de rechtbank zich vrij om te kiezen voor een andere oplossing die recht doet aan de belangen van alle deelgenoten. Daarbij is niet doorslaggevend wie van partijen 'de grootste portemonnee' heeft, maar het grotere belang van partijen kan wel degelijk worden uitgedrukt in de waarde die zij aan de woning toekennen, hetgeen tot uiting komt in het bod dat partijen onafhankelijk van elkaar op de woning kunnen uitbrengen.

De rechtbank bepaalt dat de woning wordt getaxeerd en dat partijen vervolgens gelijktijdig en individueel in een gesloten envelop via de notaris hun bod kunnen uitbrengen. De woning wordt toegedeeld aan de partij met het hoogste bod, mits hoger dan de getaxeerde waarde. In het andere geval wordt de woning verkocht met behulp van een makelaar.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 14-08-2019

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2019:5982

Zaaknummer: C/13/649891 / HA ZA 18-632

Rechters: T.H. van Voorst Vader

Wetsartikelen: 3:185 BW

RECHTSPRAAK

***Verzoek om ontslag executeur en vereffenaars treft geen doel.
Processuele misslagen.***

X is legitimaris van erflaatster en verzoekt de kantonrechter om ontslag van de executeur (art. 4:149 lid 2 BW). De kantonrechter verklaart X niet-ontvankelijk. De erfgenamen hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. Bij gebreke van een ruimschootsverklaring (art. 4:202 lid 1 onder a BW) moet de nalatenschap wettelijk vereffend worden. De taak van de executeur is daardoor geëindigd (art. 4:149 lid 1 onder d BW). Er is dus geen executeur meer en daardoor kan het verzoek tot ontslag niet tot iets zinvols leiden.

Voorts verzoekt X de vereffenaars te ontslaan en een andere vereffenaar te benoemen (art. 4:203 lid 1 onder b BW). De kantonrechter is hiertoe onbevoegd en verwijst de zaak naar de rechtbank.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 27-05-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:5060

Zaaknummer: 7515252 BR VERZ 19-33

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen: 4:149 BW en 4:203 BW

RECHTSPRAAK

Drie sterren-executeur en machtiging voor uitvoering werkzaamheden en communicatie.

Vader heeft moeder benoemd tot executeur en afwikkelingsbewindvoerder. Moeder heeft vervolgens haar zoon en dochter ieder afzonderlijk volmacht verleend om haar te vertegenwoordigen bij de afwikkeling van de nalatenschap. Nadat moeder de volmacht heeft ingetrokken, verzoekt de zoon de kantonrechter onder meer het ontslag van moeder als executeur en bewindvoerder (art. 4:149 lid 2 BW, art. 4:164 lid 2 BW). De rechtbank wijst de verzoeken af.

Door de volmacht zijn de taken, bevoegdheden en plichten van moeder als bedoeld in afdelingen 4.5.6 en 4.5.7 BW integraal overgegaan op haar kinderen als gevolmachtigden. De zoon heeft de afwikkeling hoofdzakelijk ter hand genomen. Na het intrekken van de volmacht heeft moeder haar taak hervat. De nalatenschap ligt grotendeels gereed voor verdeling. Gewichtige redenen voor het ontslag ontbreken. Dat over de verdeling tussen partijen geschil bestaat, maakt niet dat moeder haar taken en plichten heeft verzaakt. Overigens is moeder als afwikkelingsbewindvoerder ('drie sterren-executeur') bevoegd om zelf over te gaan tot verdeling van de nalatenschap.

De zoon kan niet afdwingen dat moeder rechtstreeks met hem communiceert. Moeder mag als executeur en bewindvoerder communiceren door tussenkomst van een gemachtigde.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 21-05-2019

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2019:4849

Zaaknummer: 7560043 BR VERZ 19-57

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen: 4:149 BW en 4:164 BW

RECHTSPRAAK

Testament uit 1991 van geestelijk gehandicapte wegens wilsonbekwaamheid nietig verklaard.

Erflater X heeft in 1991 in een testament een stichting tot enig erfgenaam benoemd, onder de last de nalatenschap aan te wenden ten behoeve van zorginstelling Z. De stichting heeft ten doel de ondersteuning van deze zorginstelling. X was zwakbegaafd en verbleef ten tijde van het testen in (een door Z geëxploiteerde) instelling.

Volgens een zuster van X zijn de beschikkingen in het testament uit 1991 nietig wegens wilsonbreken (art. 3:34 lid 2 BW). Zie ook het tussenarrest ECLI:NL:GHARL:2017:9390.

Volgens de zuster leed X aan een erfelijk bepaalde verstandelijke handicap, waardoor X op geen enkel moment in zijn leven over de geestelijke vermogens kan hebben beschikt om de betekenis van de rechtsgevolgen van zijn verklaringen in zijn testament te bevatten. Ter onderbouwing heeft de zuster een psychologisch rapport uit 2008 overgelegd, een DNA-onderzoek en een verklaring van een kinderarts.

De stichting betwist het standpunt van de zuster niet langer. Op grond daarvan trekt het hof de conclusie dat tussen partijen vaststaat dat de stoornis van de geestvermogens van X een redelijke waardering van de belangen die bij de uiterste wilsbeschikkingen in zijn testament zijn betrokken, belette en dat de wil tot het maken van deze uiterste wilsbeschikkingen bij X ontbrak. Het hof verklaart voor recht dat de uiterste wilsbeschikkingen nietig zijn (art. 3:34 lid 2 BW).

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 30-07-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:6251

Zaaknummer: 200.178.411

Rechters: M.L. van der Bel, J.H. Lieber en J.U.M. van der Werff

Wetsartikelen: 3:34 BW

RECHTSPRAAK

Volmacht erflater. Gevolmachtigde moet rekening en verantwoording afleggen. Verwantschap met opdracht en zaakwaarneming.

Moeder heeft haar zoon in 1999 volmacht gegeven ten aanzien van haar bankrekeningen. In 2015 heeft moeder deze volmacht ingetrokken. Ten overstaan van een notaris heeft moeder verklaard dat de zoon als gemachtigde onrechtmatig heeft gehandeld door voor eigen gewin gelden te onttrekken aan moeders rekening. De vordering uit onrechtmatige daad heeft moeder vervolgens gecedeerd aan haar dochter.

Na moeders overlijden vordert de dochter rekening en verantwoording van de zoon als gemachtigde en voldoening van de vordering. De beoordeling van het gevorderde staat los van de afwikkeling van de nalatenschap van moeder, omdat de dochter door de cessie rechtsopvolger onder bijzondere titel van moeder is.

Het hof neemt in dit geval op grond van ongeschreven recht een verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording aan. Hierbij weegt mee dat de volmacht in dit geval verwantschap vertoont met zowel opdracht (art. 7:400 BW) als met zaakwaarneming (art. 6:198 BW). Ook neemt het hof in aanmerking dat moeder de zoon bij leven ter verantwoording heeft geroepen.

Het hof is met de zoon van oordeel dat in familierelaties als de onderhavige enige terughoudendheid gepast is ten aanzien van de eisen die gesteld worden aan het afleggen van rekening en verantwoording, zeker als het gaat om het afleggen van die rekening en verantwoording over een periode die lang geleden is. Die terughoudendheid vindt echter een grens bij financiële handelingen die de zoon ten goede zijn gekomen. Ten aanzien daarvan mag van hem worden verwacht dat hij volledig rekening en verantwoording aflegt en dus, voor zover nodig, met facturen en/of betalingsbewijzen en/of bankafschriften laat zien dat door de moeder aan hem overgeboekte gelden zijn gebruikt om betalingen ten behoeve van de moeder te doen of dat de moeder opdracht heeft gegeven voor die betalingen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-07-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:6013

Zaaknummer: 200.242.523/01

Rechters: M.A.F. Holtvluwer-Veenstra, I.M. Dölle en F. Kleefmann

Wetsartikelen: 6:198 BW en 7:400 BW

RECHTSPRAAK

Algemene volmacht erflater. Gevolmachtigde moet rekening en verantwoording afleggen aan mede-erfgenaam.

De ouders van X hebben X algemene volmacht gegeven. Na het overlijden van beide ouders zijn X en Y hun erfgenamen. Y vordert verdeling van de nalatenschappen en verlangt rekening en verantwoording van X als gevolmachtigde.

In de volmacht was geen verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording opgenomen. Het hof neemt echter aan dat deze verplichting wel bestaat. De rechtsverhouding tussen de ouders en X is aan te merken als een overeenkomst van opdracht (art. 7:400 lid 1 BW). De bevoegdheid van de ouders om van de opdrachtnemer rekening en verantwoording te verlangen (art. 7:403 lid 2 BW) is onder algemene titel overgegaan op hun erfgenamen (art. 6:249 BW).

Y stelt de vordering tot het afleggen van rekening en verantwoording in tegen X als mede-erfgenaam, in het kader van de verdeling van de nalatenschappen. Deze vordering leent zich ervoor aldus bij deze verdeling te worden betrokken (HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535). Volgens het hof moet X nog eens goed uitleggen waarom hij uitgaven ten behoeve van zichzelf en zijn gezin heeft gedaan.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 23-07-2019

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2019:6061

Zaaknummer: 200.241.968

Rechters: J.H. Lieber, M.L. van der Bel en J.U.M. van der Werff

Wetsartikelen: 6:249 BW, 7:400 BW en 7:403 BW

RECHTSPRAAK

Verdeling eenvoudige gemeenschap, waarvan aandeel tot nalatenschap behoort.

X en zijn vader waren gezamenlijk eigenaar van registergoed. Door het overlijden van vader is zijn aandeel in deze eenvoudige gemeenschap (gemeenschap I) verkregen door moeder, via de wettelijke verdeling. Door het overlijden van moeder bevindt vaders oorspronkelijke aandeel in het registergoed zich in haar nalatenschap (gemeenschap II), waartoe X met andere erfgenamen gerechtigd is. X vordert verdeling van gemeenschap I (art. 3:178 BW). Nu verdeling van gemeenschap I kan plaatsvinden zonder dat gemeenschap II tevens (gedeeltelijk) wordt verdeeld door toebedeling aan gemeenschap II van de waarde van moeders aandeel in gemeenschap I, is er volgens de rechtbank geen belemmering om de verdeling te laten plaatsvinden tegen een nog vast te stellen reële marktwaarde.

X verlangt toedeling tegen een rond moeders overlijden getaxeerde waarde. Echter, uitgegaan moet worden van de waarde ten tijde van de verdeling nu partijen niet iets anders zijn overeengekomen en uit de redelijkheid en billijkheid niet iets anders voortvloeit (HR 12 februari 1999, ECLI:NL:HR:1999:ZC2851). De rechtbank benoemt drie taxateurs.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 29-08-2018

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2018:10052

Zaaknummer: 637485 / HA ZA 17-1096

Rechters: T.H. van Voorst Vader

Wetsartikelen: 3:178 BW